

Иन्द्रा-Варुणा
Ригведа III, 62

ऋग्वेदसंहिता। इन्द्रावरुणसूक्तम्

इमा उ वां भूमयो मन्यमाना युवावते न तुज्या अभूवन्।

क१ त्यदिन्द्रावरुणा यशौ वां येन स्मा सिनं भरथः सखिभ्यः ॥ १ ॥

bhṛmi – подвижный, быстрый; неустойчивый;
yuvāvat – принадлежащий вам двоим;
tujya – приведенный в движение, принужденный;
tyad – этот;
sina n – заготовление, запасы;

अयमु वां पुरुतमौ रयीयञ्छ्वत्तममवसे जोहवीति।

सजोषाविन्द्रावरुणा मरुद्भिर्दिवा पृथिव्या शृणुतं हव मे ॥ २ ॥

puru – многочисленный, обильный;
rayīyant – желающий богатства;
avas n – помощь, защита, поощрение; отрада; желание, потребность;
hava m – зов, крик;

अस्मे तदिन्द्रावरुणा वसु ध्यादस्मे रयिर्मरुतः सर्ववीरः।

अस्मान्वरूत्रीः शरणैरवन्त्वस्मान्होत्रा भारती दक्षिणाभिः ॥ ३ ॥

rayi m, f – богатство;
varūtrī f – защитница, богиня-охранительница;
√av I P. – защищать, помогать; способствовать; желать, любить;
hotrā f – заклинание (тж. персонифицированное), призыв;
bhārati f – речь, слово; эпитет богини Сарасвати;

बृहस्पते जुषस्व नो हव्यानि विश्वदेव्य।

रास्व रत्नानि दाशुषै ॥ ४ ॥

√juṣ VI Ā. – любить, восхищаться, наслаждаться;
√rā II U. – давать, дарить;

शुचिर्मर्कैर्बृहस्पतिमध्वरेषु नमस्यत।

अनाम्योज आ चके ॥ ५ ॥

arka m – луч, солнце; гимн, песнопение;
adhvara m – религиозный обряд, жертвоприношение;
ojas n – сила, мощь;
ā√kā Ā. – желать, любить;

वृषभं चर्षणीनां विश्वरूपमदाभ्यम्।

बृहस्पतिं वरेण्यम् ॥ ६ ॥

adābhya – надежный, верный; с которым нельзя шутить;

इयं ते पूषन्नाघृणे सुष्टुतिर्देव नव्यसी।

अस्माभिस्तुभ्यं शस्यते ॥ ७ ॥

āghṛṇi – жаркий, горячий, раскаленный;
navyas – новый, свежий;

तां जुषस्व गिरं मम वाजयन्तीमवा धियम्।

वधूयुरिव योषणाम् ॥ ८ ॥

√vājaya den. U. – быстро бежать, мчаться, нестись; желать добычи, процветания; быть сильным;
dhī f – мысль, взгляд, мнение, ум, знание; религиозное размышление, медитация;
vadhūy – любящий жену; жених; сладострастный;
yoṣaṇā f – девушка, молодая женщина;

यो विश्वाभि विपश्यति भुवना सं च पश्यति।

स नः पूषाविता भुवत् ॥ ९ ॥

तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि।

धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ १० ॥

bhargas n – сияние, блеск, великолепие, величие;
dhī f – мысль, взгляд, мнение, ум, знание;
pra√cud caus. – двигать, приводить в движение;

देवस्य सवितुर्वयं वाजयन्तः पुरंध्या।

भर्गस्य रातिमीमहे ॥ ११ ॥

puram̐dhi f – хорошее настроение, воодушевление;
rāti f – благо, милость, дар;
īmahe – int. 1 pl. om √i – просить, молить;

देवं नरः सवितारं विप्रा यज्ञैः सुवृक्तिभिः।

नमस्यन्ति धियोषिताः ॥ १२ ॥

suvṛkti f – прекрасное восхваление, хвалебный гимн;
iṣita (p.p. om √iṣ) – приведенный в движение, ускоренный, возбужденный;

सोमो जिगाति गातुविदेवानामेति निष्कृतम्।

ऋतस्य योनिमासदम् ॥ १३ ॥

gātu f, m – ходьба, путь, дорога; место, жилище;
niṣkṛta n – сделка, уговор; свидание;
ā√sad P. I – сидеть; находить, достигать;

सोमो अस्मभ्यं द्विपदे चतुष्पदे च पशवै।

अनमीवा इषस्करत् ॥ १४ ॥

amīvā *f* - страдание, мучение, болезнь;

iṣ *f* - сок, напиток; еда; сила, мощь;

अस्माकमार्युर्वर्धयन्नभिमातीः सहमानः ।

सोमः सधस्थमासदत् ॥ १५ ॥

abhimāti *f* - вражда, преследование; враг;

sadhastha – присутствующий, находящийся вместе; *n* – дом, родина;

आ नो मित्रावरुणा घृतैर्गव्यूतिमुक्षतम् ।

मध्वा रजांसि सुक्रत् ॥ १६ ॥

gavyūti *f* - пастбище;

kratu *m* – сила, мощь, способность, разум, дело, жертвоприношение;

उरुशंसा नमोवृधा म्हा दक्षस्य राजथः ।

द्राघिष्ठाभिः शुचिव्रता ॥ १७ ॥

mahan *n* – сила, мощь, величина;

dakṣa - сильный; деятельный; разумный, правый; *m* воля; деятельность, сила; *nom.pr.* бог Дакша;

गृणाना जमदग्निना योनावृतस्य सीदतम् ।

पातं सोममृतावृधा ॥ १८ ॥

jamadagni *nom.pr.* риши Дамадагни;

ṛtāvṛdh – укрепляющий закон, увеличивающий благочестие.